

S. Sayısı : 257

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunu değiştiren 2531 sayılı kanunun değiştirilmesine dair 1/552, Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1624 sayılı kanunun ek ve tadillerinin değiştirilmesine dair 1/557 sayılı kanun lâyhaları ve Dahiliye encümeni mazbatalarile Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanuna ek 1/604 sayılı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunu değiştiren 2531 sayılı kanunun değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Dahiliye encümeni mazbatası (1/522)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayn : 6/1559

14 - V - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1624 sayılı Dahiliye merkez teşkilât kanununu tadil eden 2531 sayılı kanunu değiştirmek üzere hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 25 - XII - 1935 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
I. İnönü

mucip sebepler

1 — (Milli seferberlik talimatnamesi) ve buna müteferri olup halen ona balię olan diğer talimatname ve kitaplar mucibince Dahiliye vekâletine teveccüh eden işler çok mühimdir.

Bilhassa (Hazer ve seferde havaya karşı koruma talimatnamesi) ile teveh edilmiş olan (Pasif müdafaa) işlerinin; bir an evvel yoluna konması, hayatî ehemmiyeti haiz olduğu kadar da teferruatlı, devamlı ve bilgili mesaiye ihtiyaç gösteren büyük bir iştir.

2 — Bütün bu işlerin başlıca iki şubeye tefrik edilmesi gereklidir;

Birinci şube :

- A) Vilâyetlerin çok esaslı hazırlıklarını ihtiva eden seferberlik takvimlerinin tetkiki;
- B) Seferî teşkilât ve kadro projelerinin ve memurların tecillerine aid işlerin tanzimi;
- C) Hazer ve seferde emniyet ve inzibat tedbirleri;
- D) Tehlikeye maruz kalması muhtemel bazı mmtakaların tahliye projeleri;
- E) Seferberlik denemeleri;
- F) Nüfus, milliyet, miktar ve nisbetleri;
- G) Bilûmum nakil vasıtalarının miktarlarını ve sistemlerinin tevhit ve ıslahı;
- H) Orduya yarayan bütün maddelerin tahrir ve tesbiti;
- I) Köyler, binalar; adet ve istiâp dereceleri;

İkinci şube :

- A) Vilâyetlerce hazırlanacak havaya karşı korunma pilânlarının tetkiki;
- Sivil hava müdafaa pilânının tanzimi;
- B) Hava haber düzeninin kurulması;
- C) Işıkların söndürülmesi talimleri;
- D) Hava tehlikesi (alârm) tatbikatları;
- E) İtfaiye teşkillerinin harp ihtiyacına göre takviyesi ve yetiştirilmesi;
- F) Can kurtaran ve gaz temizleyen teşkilleri;
- G) emniyet ve inzibat;
- H) Bu teşkillerin gaz maskesi ve sair gaz malzemesile teçhizi;
- I) Resmî ve hususî teşekkül ve müesseseler memurlarına ve halka gaz maskesi tedariki ;:
- J) Gaz sığınakları ve gazdan korunma odaları, tabii sığınaklar, korunma siperleri;
- K) Ağaç dikmek ve yetiştirmek suretile mühim hedeflerin gizlenmesi;
- L) Mühim şehirlerin, icabında kısmen boşaltılması projeleri;
- M) Hava taarruzlarına karşı halkın devamlı bir surette tenvir ve irşadı.

3 — Bütün bu işlerin vilâyetlere taallûk eden kısımlarının ehemmiyetle takibi;

Vilâyet, kaza ve nahiyelerde en büyük idare âmirlerinin reislikleri altında teşkil edilmiş olan havaya karşı korunma komisyonlarının faaliyetlerinin temini, ve raporlarının tetkiki;

Mühim şehir ve kasabalarımızda havaya karşı korunma maksadile yapılacağı hava tehlikesi (alarm) deneme ve tatbikatlarının tanzimi, mahallerinde teftiş icap etmektedir.

4 — Ordunun seferberliğinin sürat ve muvaffakiyetle icrasına ve seferin devamı müddetince ordunun, halkın ve millî kaynakların beslenmesine ve hava taarruzlarına karşı korunmasına yarayacak olan bütün tedbirlerin iyi bir görüş ve kavrayışla başarılması ve aleddevam hızla ilerletilmesi için seferberlik müdürlüğü teşkilâtının ilişik kadroya göre değiştirilmesi lüzumlu görülmüştür.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Karar No. 30

Esas No. 1/559

2 - VI - 1936

Yüksek Reisliğe

1624 sayılı Dahiliye merkez teşkilât kanunu- nu tadil eden 2531 sayılı kanunu değiştirmek üzere hazırlanıp İera Vekilleri Heyetinin 15-XII-1935 tarihindeki toplantısında Yüksek Meclise sevki kararlaştırılmıştır Başvekâletin 14 mayıs 1936 tarihli ve 6/1559 sayılı tezkeresinde bildirilen kanun lâyihası, encümenimize havale buyurulduğundan Dahiliye vekili hazır olduğu halde okundu ve icabı düşünüldü.

Hükûmetin idare teşekkülleri arasında, bu günkü seferberliğe hazırlık hizmet ve vaziyetlerinin icab ettirdiği derecede geniş ve salâhiyetli bir kadro ile gelişmesi lâzımgelen Seferberlik müdürlüğü teşkilâtını tevsi için teklif lâyihasında gösterilen esbabı mucibeye encümeneye iştirak edilerek aynen kabul ve 2 nei maddenin meriyet tarihini gösteren ibaresi üzerinde küçük

bir tasbih yapıldı.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Da. M. Reisi	R. V.	Bu M. M.
Tekirdağ	Tekirdağ	Mardin
C. Uygur	Paik Özalp	Edib Ergin
Kâtib		
Mardin	A. Karahisar	Antalya
Edib Ergin	İ. N. Aykurt	R. Kaplan
Bursa	Çanakkale	Çoruh
F. Güvendiren	H. Ergeneli	Atif Tüzün
Çorum	Erzurum	Erzurum
İ. Kemal Alpars	N. Elgün	Zeki Soydemir
Kütahya	Samsun	Tokad
M. Somer	E. Tuncel	Hüverem Ergun
Tokad		Zonguldak
Galip Pekel		R. Vardar

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1624 sayılı Dahiliye merkez teşkilât kanununu tadil eden 2531 sayılı kanunu değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — Bu kanuna bağlı 1 numaralı cetvelde yazılı memuriyetler 1624 sayılı kanunun 13 ncü maddesine merbut A cetvelinden çıkarılmış ve bu kanuna bağlı 2 numaralı cetvel mezkûr A cetveline ilâve edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun 1 haziran 1936 dan yürümeğe başlar.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

25 - XII - 1935

Baş V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saruçoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Kaya	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zv. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	M. Erkmecü

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1624 sayılı Dahiliye merkez teşkilât kanununu tadil eden 2531 sayılı kanunu değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1624 sayılı kanuna ek kanun lâyihası ve Dahiliye encümeni mazbatası (1/557)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1613

19 - V - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1624 numaralı kanunun ve zeyil ve tadillerinin bazı maddelerini tadilen hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 16 - V - 1936 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifelerine dair olan 19 mayıs 1930 tarihli ve 1624 sayılı kanunun neşrine kadar bir müdüriyet halinde iş görürken ismi geçen kanun ile vilâyetler idaresi umum müdürlüğüne şube halinde bağlanarak levazım, neşriyat ve kütüphane işleriyle de tavsif edilen evrak müdürlüğünün bu şekilde vazife görmesi muvafık olmadığı gibi bu şubenin yalnız bağlı bulunduğu umum müdürlüğe aid evrak işiyle uğraşmayıp vekâlete merbut diğer umum müdürlüklerin de evrak muamelâtını tedvir etmekte bulunmasına mebni ehemmiyeti derkâr olan evrak işlerine aid muamelâtın daha salim bir şekilde tedviri için mezkûr şubenin levazım ve neşriyat ile

(S. Sayısı : 257)

kütüphane işleri ayrılarak evrak müdüriyeti namında bir müdüriyet halinde bırakılması münasip görülmüştür.

Levazım işleri vilâyetler idaresi umum müdürlüğünün tahakkuk işlerini gören birinci şubesi ve neşriyat ve kütüphane işleri de sözü geçen umum müdürlüğün ikinci şubesi müdürlükleri vazifeleri arasında konulmuştur. Ayniyat ve levazım işlerinin ehemmiyeti ve hesaba taallük etmesi mesul bir ayniyat muhasibi ile levazım işlerini görmek üzere bir kısım memurun ilâvesine zaruret ve ihtiyaç hâsıl olmuştur.

Normal vaziyetteki şifre muamelâtının çokluğu ve ehemmiyeti bu işin mevcut kadro ile istenilen süratte yürütülmesine imkân bırakmadığı tahakkuk etmiş bir halde iken ahiren kurulan umumî müfettişlikler ve vilâyetler muhaberatının da inzimamı şifre muamelâtını bir kat daha fazlalaştıracağından bu işin arzu edildiği ve hile çabuklaştırılması ve esaslı bir şekilde idaresi için kadronun tevsine zaruret hâsıl olmuştur.

Hukuk müşavirliği vazifeleri kanunda gösterdiği üzere çok mütenevvi ve her birisi başlıbaşına tettebbuu ve bir çok muhaberat ile elde edilecek dosya ve malûmata müstenid tetkikat hulâsaları demek olduğundan senelerle yapılan tecrübe neticesinde mevcut kadro ile bu işin başarılması mümkün olmadığı anlaşılmıştır. Adedleri arttırılan vilâyetlerde binnetice müşavirlik muamelâtını çoğaltacaktır. Bundan başka Dahiliye vekâleti hukuk müşavirliği vekâlet makamından tevdi edilen bütün işleri tetkik ile mükellef olduğundan her gün vazifesi artmakta ve vaziyeti itibarile diğer vekâlet hukuk müşavirlerinden ayrı olarak bütün vekâlet dairelerinin her hususta bir nevi yardımcı mevkiinde bulunmaktadır.

Vekâlet aleyhine ikame edilen davaların adliye mahkemelerine aid olan kısmı her ne kadar Hazine avukatları tarafından takip edilmekte ise de, Şûrayi devlete ikame edilen davalar müşavirliğe takip edilmek lâzımgeldiğinden ve hukuk müşavirliğine merbut avukat da olmadığından haftada bir kaç defa Şûrayi devlette vicahî duruşmalara dahi gidilmekte ve bütün merkez ve vilâyetler dahiliye memurlarının zabıta memurları da dahil olduğu halde ikame ettikleri yüzlerce davalar ve her birisi esaslı müdafaayı icap ettiren iskân davaları mevcut kadro ile takip edilememektedir. Bu sebeple müşavirliğin muhakemata aid kısmının bir şube ve diğer mütenevvi işlerin de ikinci bir şube tarafından idare ve takibi zarurî görülmüştür.

Müsteşarlık makamı yeni teşkil olunacak vilâyetler ve genel müfettişliklerle bir kat daha meşgul olacaktır. Her günkü muharebe evrakının okunup imzalanması bile bu makamın yetiştiremeyeceği derecede fazla olduğundan müstearın vekâletin umumî muamelâtını daha nafiz bir nazarla esaslı surette murakabe ederek vekâlete daha müsmir bir tarzda yardım edebilmesi için her günkü işlerin bir kısmının vaziyeti itibarile bitaraf ve esasen umumî muamelâta bir nevi muavin demek olan hukuk müşavirine gördürülmesi düşünülmüş ve müşavirliğe munzam bir vazife olarak müstear muavinliği vazifesi dahi tahmil edilmiştir.

1281 tarihli mülkî teşkilât hakkındaki nizamname ve 1287 tarihli idareî umumiyeyi vilâyat nizamnamesile 50 yıl kadar idare edilen köyler teşkilât ve uzuvlarının salâhiyetleri bakımından erlîz birer kurum olarak 1340 senesine kadar mühim bir iş yapmadan idare edilip gelmiştir. 19 mart 1340 tarihinde tatbik mevkiine konan 442 sayılı köy kanunu iledeki, dağınık esaslara istinad eden köy işleri yoluna konmuş ve iş alanında en önemli eser meydana getirilmiştir.

Köy işlerini, harcancak parayı, köy hukuku şahsiyetinin idaresini ifade eden uzuvları ve bu uzuvların vazife ve salâhiyetlerini ayrı ayrı sayan kanun verimini çoğaltmak ve köy işlerini köy kanununun gösterdiği kolaylıklardan istifadeyi en yüksek kerteğe çıkartmak için bu işleri merkezden kontrol etmek üzere mahalli idareler kadrosuna bir (Köyçülük) şubesi eklenmesi gerekli görülmüş ve işbu şube kurum bu noktadan teklif edilmiştir.

Bu işlere aid kanun lâyihası ilişiktir.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Karar No. 25

Esas No. 1/557

29 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Dahiliye vekâleti merkez teşkilâtı ve vazifeleri hakkındaki 1624 numaralı kanun ve zeyil ve tadillerinin bazı maddelerini tadilen hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 16-V-1936 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının gönderildiğine dair 19-V-1936 tarihli ve 6/1613 numaralı Başvekâlet tezkeresi, encümenimize havale edildiğinden Dahiliye vekili hazır olduğu halde okundu ve icabı müzakere edildi:

1 — 1624 numaralı kanunun bir zeyli bulunmadığı için lâyihanın başlığından (zeyiller) kelimesi çıkarıldı.

2 — Vilâyetlerin umumî idaresinde yüksek bir nâzımlık vazifesini görmesi lâzımgelen Vilâyetler idaresi umum müdürlüğüne, vekâletin teşekkülleri arasında esaslı bir idare unsuru olmaktan ziyade başlıca vazifesi memurların zatî işlerini görmekten ibaret gibi bir vaziyet verilmiş bulunması noktasında tevakkuf edildi ve bu teşekkülü, idare ilminin tayin ve irac ettiği vazife ve salâhiyetler ile teçhiz etmek lüzumu düşünöldü.

Su kadar ki; Dahiliye vekâleti merkez teşkilâtı kanununun tedvini, maaşlarda tevhid ve teadül hükümlerinin ilk tatbiki tarihine müsadif olmasından dolayı memurların zatî işleriyle vilâyetlerin umumî işlerini yekdiğerile birleştirerek bir teşekkül tarafından tedvir edilmesi zaruretinde kalmıldığı ve o tarihten sonra yapılan tadiller sırasında da bu zaruret icaplarından kurtulmak imkânı bulunamadığı Dahiliye vekili tarafından verilen izahatın anlaşılır.

Hakikat ifade eden bu izah karşısında, Dahiliye vekâleti teşkilât kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesinden ibaret olan bu lâyihanın, bütçe senesi hulül etmiş bulunduğu için teklif edilen şekilde kabul edilmesi ve fakat Dahiliye vekâleti teşkilât ve vezaifine aid kanunun yeniden ihzarı sırasında bu teşekküle, vi-

lâyetlerin umumî idaresinde nâzım olabilecek de-recede faaliyet ve salâhiyet verilmesinin ve zat işlerinin de ayrı bir müdürlük halinde idare ettirilmesinin Hükümetten temenni olunması muvafık göröldü.

3 - İkinci madde üzerinde ifade değişikliği yapıldı.

4 - Hukuk müşavirliğinin, vekâletlerin idare ve muameleleri hakkında münhasıran hukukî mütalea tesbit etmekle mükellef bulunduğu düşünölecek olursa; hukuk müşavirlerinin, müsteşar muavini olarak faal idare kadrosuna aid vazifelere iştirak ettirilmeleri halinde, kendi idarelerini yine kendi mütalealarile tenkid ve mukayese ettirmek gibi mantıkî ve hukukî olmayan bir neticeye varılmış olacağı için lâyihadan 3 neü maddenin çıkarılması kararlaştırıldı ve sonra gelen maddelerin rakamları ona göre düzeltildi.

5 - Beşinci madde üzerinde bir ifade tashihi yapıldı ve 10 neü maddede kanunun meriyet tarihi 1 haziran 1936 olarak tesbit edildi.

Bütçe encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Dahiliye E. Reisi	Reis Vekili	Kâtib
Tekirdağ	Tekirdağ	Mardin
C. Uybadın	Faik Öztürk	Edib Ergin
Afyon K.	Antalya	Bursa
İ. U. Aykurt	R. Kaplan	F. Güvendiren
Çanakkale	Çoruh	Çorum
H. Ergeneli	Atıf Tüzün	İ. Kemal Alpars
Erzurum	Erzurum	Kars
Zeki Soydemir	N. Elgün	E. Özoguz
Kütahya	Samsun	Samsun
M. Somer	E. Tuncel	Z. Durukan
Sivas	Sivas	Tokad
S. Görkey	Mitat Ş. Bleda	Galib Pekel
Tokad	Urfa	Zonguldak
Hurrem Ergun	Behçet Tünay	R. Vardar
Çoruh		
Ihsan Kurtkan		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1624 numaralı kanunun ve zeyil ve tadillerinin bazı maddelerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 19 Mayıs 1930 günlü ve 1624 sayılı kanunun 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Vilâyetler idaresi umum müdürlüğü iki şubeden mürekkeptir. Birinci şube merkez ve merkezden mensub vilâyetler memurlarile nahiye müdürlerinin sicillerini tanzim, tayinleri mahallerine aid tâli memurların ahvali umumiyesini tetkik, müsabaka, imtihan, mezuniyet, tekaüd, tecziye, tayin, terfi, tahvil, becayış, tekaüd ve eytam ve eramil maaşları tahsis ve askerlik gibi memurların zatî işlerini ve tahakkuk muamelelerini ve levazım ve mutemetlik işlerini ve ayniyat muhasebesini ifa ile mükellef olmak üzere dört bürodan mürekkeptir. Birinci şube müdürlüğü Umum müdür muavinliği tarafından idare olunur.

İkinci şube; vilâyetlerin umumî idare, teşkilât ve intihab ve neşriyat ve kütüpane işlerine aid vazifelerle mükelleftir.

Vilâyetlerin umumî ve hususî ahvaline aid raporların, umumî müfettişlik raporlarının tetkiki ve bu raporlara aid muameleler, millî bayramlar ve merasim işleri ve vekâletten tevdi edilen diğer müteferrik işler bu şube tarafından yapılır. İki bürodan mürekkeptir.

MADDE 2 — Vekâlete merbut ve umumî evrak ve dosyalarla meşgul olmak üzere evrak müdürlüğü teşkil olunmuştur.

MADDE 3 — 2205 sayılı kanunun birinci maddesine aşağıdaki fıkra ilâve edilmiştir:

[Hukuk müşaviri aynı zamanda munzam vazife olarak müsteşar muavinliğini yapar].

MADDE 4 — 2577 sayılı kanunun birinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Nüfus işleri umum müdürlüğü dört şubeden mürekkeptir.

a) Birinci şube, nüfus yazım hazırlıkları ve nüfus istatistikleriyle umum müdürlük dosya ve evrak işlerine bakar. Birinci şube müdürlüğü

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1624 numaralı kanunun ve tadillerinin bazı maddelerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki ve 1624 sayılı kanunun 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Vilâyetler idaresi umum müdürlüğü iki şubeden mürekkeptir.

Birinci şube ; merkez ve merkezden mensub vilâyetler memurlarile nahiye müdürlerinin sicillerini tanzim, tayinleri mahallerine aid tâli memurların ahvali umumiyesini tetkik, müsabaka, imtihan, mezuniyet, tekaüd, tecziye, tayin, terfi, tahvil, becayış, tekaüd ve eytam ve eramil maaşları tahsis ve askerlik gibi memurların zatî işlerini ve tahakkuk muamelelerini ve levazım ve mutemetlik işlerini ve ayniyat muhasebesini ifa ile mükellef olmak üzere dört bürodan mürekkeptir.

Birinci şube müdürlüğü umum müdür muavinliği tarafından idare olunur.

İkinci şube; vilâyetlerin umumî idare, teşkilât ve intihab ve neşriyat ve kütüpane işlerine aid vazifelerle mükelleftir.

Vilâyetlerin umumî ve hususî ahvaline aid raporların, umumî müfettişlik raporlarının tetkiki ve bu raporlara aid muameleler, millî bayramlar ve merasim işleri ve vekâletten tevdi edilen diğer müteferrik işler bu şube tarafından yapılır. İki bürodan mürekkeptir.

MADDE 2 — Vekâletin umumî evrak ve dosyalarile meşgul olmak üzere evrak müdürlüğü teşkil olunmuştur.

MADDE 3 — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

umum müdür muavini tarafından idare olunur.

b) İkinci şube, nüfus muamele ve muhabere-lerine ve tescil işlerine mercidir.

c) Üçüncü şube, vatandaşlık kanununun tatbikati, vatandaşlık, tetkik ve tasdiki tabiiyet işleriyle iştigal eder.

d) Dördüncü şube, 2510 sayılı iskân kanunu- nun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 2848 numaralı kanunla Dahiliye vekâletine bırakılan işleri görür.

MADDE 5 — 1624 sayılı kanunun 7 nci mad- desine aşağıdaki (C) fıkrası ilâve edilmiştir:

(C) Köy işlerini merkezden idare etmek üze- re iki bürodan mürekkep bir üçüncü şube teşkil edilmiştir.

MADDE 6 — 1624 sayılı kanunun 13 ncü maddesine bağlı (a) işaretli kadroda vilâyetler idaresi umum müdürlüğüne aid teşkilât bu ka- nuna bağlı bir numaralı cetvelde gösterildiği şekilde değiştirilmiş ve bu yeni teşkil olunan evrak müdürlüğü kadrosu bu kanuna ilişik iki numaralı cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 7 — 1624 sayılı kanunun 13 ncü maddesine bağlı (a) işaretli kadroda hususî kalem müdürlüğüne aid teşkilât işbu kanuna bağlı üç numaralı cetvelde gösterildiği üzere tadil edilmiştir.

MADDE 8 — 1624 sayılı kanunun 13 ncü maddesine bağlı (a) işaretli kadroda hukuk müşavirliğine aid teşkilâtı değiştiren 2205 sa- yılı kanuna bağlı bir sayılı cetvel yerine bu kanuna bağlı dört numaralı cetvel konulmuştur.

MADDE 9 — 2577 sayılı kanunun ikinci mad- desine bağlı bir numaralı cetvel bu kanuna ili- şik altı numaralı cetvelde gösterildiği şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 10 — 1624 sayılı kanunun 13 ncü maddesine bağlı a işaretli kadroda mahallî ida- reler umum müdürlüğüne aid teşkilât işbu ka- nuna bağlı beş sayılı cetvele göre değiştirilmiş- tir.

MADDE 11 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Hükûmetin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Hükûmetin altıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Hükûmetin yedinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Hükûmetin sekizinci madde- si aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Hükûmetin dokuzuncu mad- desini aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Hükûmetin onuncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Bu kanun 1 haziran 1936 ta- rihinden muteberdir.

MADDE 12 — Bu kanun hükümlerini icraya Dahiliye vekili memurdur.

16 - V - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İ. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Saydan</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmən</i>

MADDE 11 — Hükümetin on ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dahiliye vekâleti merkez teşkilâtı ve vazifeleri hakkındaki kanuna ek kanun lâyihası (1/604)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı:

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1624 sayılı Dahiliye merkez teşkilât kanununa zeylen hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 9 - VI - 1936 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
İ. İnönü

Mucip sebebler lâyihası

1 haziran 1936 tarihinden itibaren meriyet merkiine giren 2871 sayılı kanun mucibince arazi ve bina vergileriyle binalardan alınan iktisadî buhran vergisi vilâyet hususî idarelerine devredildiği gibi arazi ile binaların tahriri ve bunların kıymet ve iratlarının tadili, bu vergilerin tarh, tahakkuk ve tahsil işleri bu idarelere bırakılmış ve buna karşı kazanç ve hayvanlar vergilerine muvazam vilâyet hisseleri Hazineye terk olunmuştur.

Mahallî idareler mefhumuna dahil vilâyet belediye ve köy idarelerinin kanunlarile muayyen bilûmum idarî ve hukukî muamelât ve muhaberatına merci olan, bu idarelerin mesaî programlarile hîdemat ve icraatını tetkik ve tanzim eden, kanun, nizamname ve talimatname projelerini hazırlayan istatistik ve neşir işlerine bakan teftiş ve tahkik raporlarile memurlar hakkındaki şikâyetleri tetkik ve takib eden mahallî idarelerin on bir memurdan ibaret olan teşkilâtı hazırası dünün ihtiyaçlarına bile cevap vermekten çok uzak iken yepyeni ve şumullü bir işin sahai faaliyetine girmesi imkânsızlığı azamî hadde çıkarmış ve mesaisini büsbütün sekteye uğratacak bir vaziyet hazırlamıştır.

Bu vaziyeti bütün şumullü ile derpiş ederek ihtiyaca uygun bir teşkilât kurmak zaruridir. Aneak umumî bütçenin tasdikten geçmiş olması ve zamanın darlığı dolayisile tatbikattan alınacak neticelere göre atiyen esaslı ve ihtiyaca uygun bir teşkilât vücade getirilmek üzere şimdilik bu işlere merci olmak üzere küçük bir teşkilât kadrosu tanzim edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1624 sayılı Dahiliye merkez teşkilât kanununa
müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Dahiliye vekâleti Mahallî idareler umum müdürlüğüne bağlı olmak üzere 4 ncü şube teşkil edilmiştir.

A : 2871 sayılı kanun mucibince vilâyetlere devredilen bina ve arazi vergileri binalardan alınan iktisadî buhran vergisinin ve Hazineye intikal eden kazanç ve hayvanlar vergilerine munzam vilâyet ve maarif hisselerinin tutarları arasındaki farktan dolayı borçlu, alacaklı hesaplarının tutulması,

B : Borçlu vilâyetlerin bütçelerine Hazine alacaklarının koydurularak taksit zamanlarında Hazineye yatırılmasının ve alacaklı vilâyetler matlubatının takibi ile mahallerine gönderilmesinin temini,

C : Binalarla arazinin tahrir ve tadil işlerinin tanzimi.

MADDE 2 — Bu müdürlüğün teşkilâtı ilişik «A» işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 3 — 1561 numaralı kanunun 1 ncı maddesi mucibince teşekkül eden Bütçe tetkik komisyonuna Maliyeden de bir mümessil iştirak eder.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeye Dahiliye vekili memurdur.

9 - VI - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Ş. Kaya		F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 200

Esas No. 1/552,557,604

10 - VI - 1936

Yüksek Reisliğe

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1624 numaralı kanun hükümlerinin değiştirilmesine ve kanuna yeni bazı hükümler ilâvesine dair olup Dahiliye encümeninin mazbatalarıyla birlikte encümenimize tevdi edilen kanun lâyihaları Dahiliye vekili Şükrü Kaya hazır olduğu halde ayrı ayrı tetkik ve müzakere edildi:

Teklif olunan lâyihalar esbabı mucibelerinde izah olunan sebeplere binaen esas itibarıyla encümenimizce de kabul edilmiş ve üç lâyiha birleştirilmek suretiyle yeni bir lâyiha hazırlanmıştır.

Müstacelen müzakere edilmesi dileğiyle Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yük-

sek Reisliğe sunuldu.

R. V.	M. M.	Kâtib
Isparta	Trabzon	İstanbul
M. Ünsal	S. Day	F. Öymen
Çorum	Çorum	
M. Cantekin	E. S. Akgöl	
Gazi Antep	Gümüşane	
A. H. Ayerdem	D. Sakarya	
İzmir	Malatya	Muş
K. İnanç	M. Öker	Ş. Ataman
Ordu	Seyhan	Sivas
H. Yalman	N. Eldeniz	R. Başara
Sivas	Yozgad	
R. Çiner	S. İçöz	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1624 numaralı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve kanuna bazı hükümler ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1624 numaralı kanunun 2205 numaralı kanunla değiştirilen 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

(Hukuk müşaviri aynı zamanda munzam vazife olarak müsteşar muavinliğini yapar).

MADDE 2 — 1624 numaralı kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Mahallî idareler umum müdürlüğü dört şubeden mürekkeptir.

A : Birinci şube; mahallî idarelere aid kanun, nizam ve talimat projelerini tanzim ve teklif, vilâyet, belediye meclisleri karar ve teminlerini tetkik, idarei hususiye vilâyet, belediye kanunlarıyla sair kanunların vilâyet, belediyelere tahmil ettiği işlere aid idarî ve hukukî muamele ve muhaberele vilâyet ve belediyelerin beşer senelik mesai programlarını ve vilâyet, belediyelere aid teftiş ve tahkik raporlarını ve memurları hakkındaki şikâyetleri tetkik ve takib ile mükellef olmak üzere iki bürodan mürekkeptir.

B : İkinci şube; vilâyet, belediye bütçeleri ve mahallî idarelerin malî ve ihzâ işleriyle mükellef olmak üzere üç bürodan mürekkeptir.

C : Üçüncü şube; köy işlerini merkezden idare etmek üzere iki bürodan mürekkeptir.

D : Dördüncü şube;

1 - 2871 sayılı kanun mucibince vilâyetlere devredilen bina ve arazi vergileri binalardan alınan iktisadî buhran vergisinin ve Hazineye intikal eden kazanç ve hayvanlar vergisine munzam vilâyet ve maarif hisselerinin tutarları arasındaki farktan dolayı borçlu, alacaklı hesaplarının tutulması,

2 - Alacaklı vilâyetler matlubatının takibi ile mahallerine gönderilmesinin ve borçlu vilâyetlerin bütçelerine Hazine alacaklarının koydurularak taksit zamanlarında Hazineye yatırılmasının temini,

3 - Binalarla arazinin tahrir ve tadil işlerinin tanzimi.

İşlerini yapmakla mükelleftir.

MADDE 3 — 1624 numaralı kanunun 2577

numaralı kanunla değiştirilen 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Nüfus işleri umum müdürlüğü dört şubeden mürekkeptir:

A) Birinci şube; nüfus yazım hazırlıkları ve nüfus istatistikleriyle umum müdürlük dosya ve evrak işlerine bakar. Birinci şube müdürlüğü umum müdür muavini tarafından idare olunur.

B) İkinci şube; nüfus muamele ve muhaberelelerine ve tescil işlerine mercidir.

C) Üçüncü şube; vatandaşlık kanununun tabikâtı, vatandaşlık, tetkik ve tasdiki tabiiyet işleriyle istigal eder.

D) Dördüncü şube; 2510 sayılı iskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 2848 numaralı kanunla Dahiliye vekâletine bırakılan işleri görür.)

MADDE 4 — 1624 numaralı kanunun 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Vilâyetler idaresi umum müdürlüğü iki şubeden mürekkeptir.

Birinci şube; merkez ve merkezden mansub vilâyetler memurları nahiye müdürlerinin sicillerini tanzim, tayinleri mahallerine aid tali memurların ahvali umumiyesini tetkik, müsabaka, imtihan, mezuniyet, tekaüd, tecziye, tayin, terfi, tahvil, becayış, tekaüd ve yetim maaşı tahsis ve askerlik gibi memurların zâtî işlerini ve tahakkuk muamelelerini ve levazım ve mutemetlik işlerini ve ayniyat muhasebesini ifa ile mükellef olmak üzere dört bürodan mürekkeptir. **Birinci şube müdürlüğü umum müdür muavini tarafından idare olunur.**

İkinci şube; vilâyetlerin umumî idare, teşkilât ve intihab ve nesriyat ve kütüphane işlerine aid vazifelerle mükelleftir.

Vilâyetlerin umumî ve hususî ahvaline aid raporların, umumî müfettişlik raporlarının tetkiki ve bu raporlara aid muameleler, millî bayramlar ve merasim işleri ve vekâletten tevdi edilen diğer müteferrik işler bu şube tarafından yapılır. İki bürodan mürekkeptir.

MADDE 5 — Vekâlete merbut ve umumî ev-

rak ve dosyalarla meşgul olmak üzere evrak müdürlüğü teşkil olunmuştur.

MADDE 6 — 1561 numaralı kanunun birinci maddesi mucibince teşekkül eden bütçe tetkik komisyonuna maliyeden de bir mümessil iştirak eder.

MADDE 7 — 1624 numaralı kanunun 13 ncü maddesine bağlı cetvelde hususî kalem, mahallî idareler umum müdürlüğü, vilâyetler idaresi umum müdürlüğü başlıkları altındaki kadrolar ve 2205 ve 2577 numaralı kanunlarla ta-

dil edilen hukuk müşavirliği, nüfus işleri umum müdürlüğü kadroları ve 2531 numaralı kanunun 5 nci maddesine bağlı seferberlik müdürlüğü kadrosu bu kanuna bağlı cetvelde gösterildiği şekilde tadil edilmiştir.

MADDE 8 — 2531 numaralı kanunun 3 ncü maddesi mülğadır.

MADDE 9 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 10 — Bu kanun hükümlerini icraya Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

CETVEL

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
<i>İlususî kalem</i>			
7	Müdür	1	55
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	3	25
14	Kâtib	3	20
<i>Şifre kalemi</i>			
8	Şifre başmemuru [1]	1	45
11	» memuru	2	30
13	Memur	2	22
<i>Mahallî idareler umum müdürlüğü</i>			
4	Umum müdür	1	90
6	Muavin ve birinci şube müdürü	1	70
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	1	25
13	»	1	22
14	Kâtib	2	20
7	İkinci şube müdürü	1	55
10	Şef	2	35
11	»	3	30
12	Memur	1	25
13	»	1	22
15	Kâtib	1	17,5
7	Üçüncü şube müdürü	1	55
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	1	25
14	Kâtib	1	20
15	»	1	17,5
7	Dördüncü şube müdürü	1	55
10	Şef	1	35
11	»	2	30
12	Memur	1	25
<i>Vilâyetler idaresi umum müdürlüğü</i>			
4	Umum müdür	1	90
6	Muavin ve birinci şube müdürü	1	70

[1] Maaş ve emsal hâsılı ücret olarak verilebilir.

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maas
10	Şef	1	35
11	»	2	30
12	Memur	3	25
13	»	2	22
14	Kâtib	1	20
15	»	1	17,5
17	»	1	14
10	Ayniyat muhasibi	1	35
17	Kâtib	1	14
12	Mutemed	1	25
14	Kâtib	2	20
7	İkinci şube müdürü	1	55
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	2	25
13	»	2	22
17	Kâtib	1	14
12	Kütüpane memuru	1	25
15	Kâtib	1	17,5
16	»	3	16

Evrak müdürlüğü

7	Müdür	1	55
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	1	25
13	»	3	22
15	Kâtib	4	17,5
17	»	5	14
14	İstanbul evrak muhafızları	3	20

Müracaat bürosu

12	Müracaat memuru	1	25
17	Kâtib	1	14

Hukuk müşavirliği

4	Hukuk müşaviri	1	90
6	Muavin ve muhakemat kısmı müdürü	1	70
9	Muhakemat kısmı müdür muavini	1	40
10	Şef	1	35
12	Memur	1	25
13	»	1	22
14	Kâtib	1	20
17	»	1	14

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
<i>Nüfus işleri umum müdürlüğü</i>			
4	Umum müdür	1	90
6	Muavin ve birinci şube müdürü	1	70
Büro 1.			
10	Şef	1	35
12	Memur	1	25
14	»	2	20
Büro 2.			
10	Şef	1	35
12	Memur	1	25
14	»	1	20
17	Kâtib	1	14
7	İkinci şube müdürü	1	55
Büro 1.			
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	2	25
14	»	1	20
Büro 2.			
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	2	25
13	»	1	22
14	»	1	20
7	Üçüncü şube müdürü	1	55
Büro 1.			
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	2	25
14	»	1	20
Büro 2.			
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	2	25
14	»	1	20
15	Kâtib	1	17,5

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
Büro 3.			
10	Şef	1	35
12	Memur	2	25
14	»	1	20
7	Dördüncü şube müdürü	1	55
10	Şef	1	35
11	»	1	30
12	Memur	2	25
14	»	1	20
<i>Seferberlik müdürlüğü</i>			
6	Müdür [1]	1	70
<i>Birinci şube</i>			
7	Şef [1]	1	55
10	Memur	1	35
13	Kâtib	1	22
14	»	1	20
<i>İkinci şube</i>			
7	Şef [1]	1	55
10	Memur	1	35
13	Kâtib	1	22
14	»	1	20

[1] Maaş ve emsali hâsıl ücret olarak verilebilir.

